

AgEcon SEARCH
RESEARCH IN AGRICULTURAL & APPLIED ECONOMICS

The World's Largest Open Access Agricultural & Applied Economics Digital Library

This document is discoverable and free to researchers across the globe due to the work of AgEcon Search.

Help ensure our sustainability.

Give to AgEcon Search

AgEcon Search
<http://ageconsearch.umn.edu>
aesearch@umn.edu

*Papers downloaded from **AgEcon Search** may be used for non-commercial purposes and personal study only. No other use, including posting to another Internet site, is permitted without permission from the copyright owner (not AgEcon Search), or as allowed under the provisions of Fair Use, U.S. Copyright Act, Title 17 U.S.C.*

vánt termelési ágazatok területileg differenciált támogatását, mert az eddigi tapasztalatok szerint az ágazatok országosan egységes támogatása nem hozta meg a kívánt eredményt.

A vegyes típusú területeken is az állattenyésztés és a kertészet felé kellene eltolni a fejlődési irányt. Ez természetesen nem jelenti azt, hogy a specializáció iránya csak ez lehet. A növénytermelésen belül is szükséges a jelentős ártermeléssel bíró területek fejlesztése, elsősorban a kenyérgabona-, kukorica-, cukorrépa- és burgonyater-

melés növelése, illetve koncentrációja olyan területeken, ahol a legnagyobb eredménnyel termelhetők. Az állattenyésztés és a növénytermelés minden területen továbbfejleszhető ugyan, de ki kell jelölni a vezető ágazatokat, és a többieknek ennek kell alárendelni.

Nálunk nagyon lassan fejlődik a területi specializáció, ami általában a sűrűn lakott országok jellemzője. Sok specializációt akadályozó tényező érvényesül, amelyeknek leküzdése társadalmi összefogást kíván.

Kukovics Sándor

SZAKIRODALOM

KÁDÁR BÉLA:

ÖNTÖZŐGAZDASÁGOK VETÉSSZERKEZETÉNEK KIALAKÍTÁSA

(A nagyüzemi gazdálkodás kérdésel,
Akadémiai Kiadó, Bp. 1970. 133 o.)

Mezőgazdaságunk fejlődése során egyre több ágazat ér el arra a szintre amikor a hozamok és a jövedelmezőség már nem növelhető a hagyományos termeléstechológiai eljárások gondosabb, fegyvelmezettebb elvégzésével, hanem új, alapvetően más módszereket kell alkalmazni. Ilyennek tekinthető a növénytermelésben az öntözés, amely számottevő hozamnövekedést eredményezhet, ha szakszerűen, az adottságok, a várható többletköltségek és -hozamok

viszonyának mérlegelésével alkalmazzák.

„Az öntözéses területeken — írja Kádár Béla — fokozott jelentőséget tulajdoníthatunk az optimális vetésszerkezetnek, mert az öntözött területen 1,4—1,8-szor akkora lehet a gazdaság termelési értéke és jövedelme, mint a nem öntözöttötteken.

A szerző három nagyobb részre bontva vizsgálja a témát. Elsőként a *vetésszerkezet kialakításának megalapozását és módszereit tárgyalja*, főleg üzemszervezési szempontból, de kiterjed figyelmére a termelés jövedelmezőségére is. Külön tárgyalja a takarmánynövények és az árunövények vetésszerkezetének kialakításával kapcsolatos kérdéseket.

A könyv második fejezetének címe: *Az öntözés üzemi célja és az öntözéses vetésszerkezet kialakításának követelményei*. Kádár Béla nagyon helyesen, igen mértéktartó szemléletet érvényesít az öntözéses gazdálkodás üzemi jelentőségének megítélésében. Így az öntözést — sokaktól eltérően — *nem valami megváltó csodaszernek tekinti, hanem a lehetséges agrotechnikai eljárások egyikeként*, amelyek gazdasági eredménye „csak akkor érvényesül megfelelően, ha

valamennyi szükséges termelési ráfordítás kellő arányban és mennyiségben megvan." Ezzel kapcsolatban vizsgálja az öntözővíz-ellátás, a természeti adottságok, valamint a ráfordítások és hozamok színvonalának az öntözéses terület vetésszerkezetére gyakorolt hatását.

Végül a harmadik fejezet az *öntözéses vetésszerkezet tervezésének* módszereivel foglalkozik, s az empirikus (hagyományos) módszer mellőzésével elsősorban a *mérlegmódszert* (nomogramok), a *variációs módszert* és a *lineáris programozás* módszerét vizsgálja és mutatja be. Új megoldást jelent ezen a szakterületen a nomogramok alkalmazásával való tervezés, amelyek segítségével különösen

a *takarmánynövények* öntözéses vetésszerkezetének gazdasági optimumát kívánja — a táplálékanyag-tartalom figyelembevételével — meghatározni. Az öntözéses árunövények vetésszerkezetének kialakításához a termelési költségeket, a termelési értéket és az árat használja fel.

Kádár Béla könyve főként a hagyományos üzemszervezési szemlélethez kapcsolódik, de sok új és hasznos tervezési módszer is közöl. Igazán időszerűvé a teszi ezt a munkát, hogy napjainkban és a közeljövőben megvalósuló Tisza II. program nagyméretű vállalkozásában érintett gazdaságok számára ad hasznos szempontokat.

Halász Péter

THIMM, H. U. — BESCH, M.:

ÉLELMISZER-GAZDASÁG

(Die Nahrungswirtschaft, Parey, Hamburg—Berlin, 1971)

A. Goldberg Agribusiness könyvével (1957) elindult gondolatot, az élelmiszer-gazdaság komplex kérdésként való szemléletének nyugat-német változatát kapjuk kézhez Thimm és Besch művében. Ez az első nyugat-német könyv, amely a német termelési ágak élelmiszer-gazdasághoz fűződő kapcsolatát feltárja, azt a munkamegosztást, amely a mezőgazdasági üzemek és az ipar, a kereskedelem egyes specializált ágazatai között kialakul. Az ágazatközi mérleg adatait input—output táblák közlik, melyek egyúttal az ágazatokon belüli elemzés céljait is jól szolgálják.

A nyugat-német mezőgazdasággal

kapcsolódó, a mezőgazdaság részére termelőszekért szolgáltató és a mezőgazdasági termékeket átvevő, továbbfeldolgozó illetve értékesítő ágazatok ismertetése mellett a mezőgazdasági üzemek és a nekik szolgáltató, valamint termékeiket értékesítő szektorokkal fennálló piacpartneri együttműködését is elemzi mind agrárpolitikai szempontból, mind az élelmiszer-gazdaság regionális kérdéseiként.

Négy ország: az Egyesült Államok, Franciaország, az NDK és a Szovjetunió élelmiszer-gazdaságával is foglalkozik a könyv, a piacgazdálkodási és tervgazdálkodási rendszereken belüli helyzetet vizsgálva. Az országok közötti összehasonlítással arra kíván fényt deríteni, hogy milyen mértékű hatást gyakorolt az élelmiszer-gazdaság fejlődésére az iparosítás fejlődési foka és differenciálódási folyamata.

Kenéz Győzőné dr.